

partii naleraq

EM2015/64

17.11.15

Forslag til forespørgselsdebat om: Hvordan kan vi sikre, at vi får mest muligt for de penge, der er afsat til boligformål

(Medlem af Inatsisartut, Anthon Frederiksen, Partii Naleraq)

Vi vil fra Partii Naleraq komme med vores udtalelse til, hvordan kan vi sikre, at vi får mest muligt for de penge, der er afsat til boligformål forslaget er stillet af Medlem af Inatsisartut, Anthon Frederiksen, Partii Naleraq.

Det er naturligt, at det er alles interesse, at vi har gode boliger og ikke mindst at alle har ret til at have tag over hovedet, især når man tænker på, at det land vi lever er i Arktis, og mennesker kan ikke leve i det fri.

Det er alle menneskers ret til at have tag over hovedet, og vi skal sikre det, når vi er klar over at vi ikke lade vores medmennesker være hjemløse, især i et Arktisk land.

Boligforholdene differentierer fra sted til sted i Grønland, og vi vil understrege at nogle boliger i bygderne og i de mindre byer er direkte dårlige.

Nogle boliger i yderdistrikterne og i bygderne bebos af mennesker, selvom boligerne er forfaldne og ældre og lever ikke op til de normale standarder, og baggrunden er at der ikke er andet at tilbyde, og det er direkte sundhedsfarlige og fremmer ikke velfærd.

Der er bedre betingelser for dem, der bor i de større byer i forhold til dem, der bor andre steder, for de har mulighed for at låne i finansierings institutter, og vi bør drøfte hvordan vi kan sikre at udligne betingelserne for at få en bolig, især fordi der bør være bedre betingelser for at få tildelt eller købe en bolig, der standardmæssigt er forsvarligt.

Det er sværere, at få bolig, hvis man bor i yderdistrikterne og i bygderne i forhold til dem, der er i det større byer, og det er nok bedre udtrykt, hvis man siger, at de ikke har muligheder, overhovedet. Som et eksempel kan man spørge, hvorfor er der ikke det samme betingelser i Qaqortoq og i Narsaq? Hvorfor gælder der ikke de samme i Ilulissat og i Qasiagiannguut?

Grønland er beboet af folk, der bor i byer og andre bo samfund, og de vil altid bo der, og hvis vi skal strukturere finansiering ud fra steder, vil udviklingen af landet begynde at halte. Derfor er det nærliggende at omstrukturere finansieringsmulighederne, for at forbedre velfærdet og skabe mere lighed.

Vi kan bevidne at husbyggeri i bygderne er stoppet, byggeri af nye huse er indstillet, og det medfører at husene folk bor i er i dårlig stand, og unge med børn har ikke mulighed for at finde bolig, fordi finansiering af nye boliger er indstillet.

Tidligere gik byggeri af nye boliger i bygderne virkelig godt, og ved finansiering af nye huse, har man erstattet gamle bygninger, som dermed har medført bedre sundhedsforhold.

Desværre foreligger muligheden ikke længere i dag, fordi der ikke er finansiering til formålet og lånemulighederne er blevet sværere. Før i tiden har kommunerne kunnet givet lån til udbetalingen, og det har medført en positiv udvikling, men den mulighed er der ikke mere. Så det er nødvendigt med nytænkning, hvis vi skal skabe udvikling til det bedre i bygder og yderdistrikterne, ikke mindst fordi det er vores pligt som politikere at skabe rammer for bedre sundhedsforhold for befolkningen.

Forholdene for de ældre med egen bolig, skal også forbedres, og det er for langsomt med en omstrukturering, og betingelserne for at få finansieret renoveringer, hvis de bor i et boligstøttehus er, at de ikke skal have gæld og skal have betalt forsikringen til tiden, og hvis de er i en situation, hvor de i en periode ikke opfylder betingelserne, er muligheden desværre væk for dem, selvom deres hus trænger til renovering og er dårlig isoleret, og derfor bør vi drøfte de ældres levevilkår.

Vi bør drøfte, hvorledes vi sammen åbner op for en finansieringsmodel der åbner op for muligheden for husbyggeri for dem, der bor på steder udenfor de fire største byer, fordi hvis Selvstyret og kommunerne kan give byggelån til mennesker i de større byer, hvorfor kan man så ikke yde lån til mennesker, der bor andre steder, i for eksempel Narsaq, Tasiilaq eller i Upernavik.

Vi skal også huske på at der i de senere år har huslejen været stigende, og det giver anledning til at spørge, om vi skal se passivt til på den udvikling, fordi det belaster folk med lavindkomst, og det medfører som regel at de smides ud, og det er yderst belastende for familier med børn og de afskæres deres ret til at have tag over hovedet.

Vi vil overfor Naalakkersuisut også gerne drøfte huslejen og varmeregningerne, som et samlet emne. Er boligsikringen tilstrækkelig eller er omkostningerne for administrationen af boligerne for høj, og det er nok ikke forkert at konkludere at hovedparten af lønnen bruges til betaling af huslejen og varmeregningerne, og det kan ikke være rigtigt.

Derfor bør vi sætte os sammen med folk fra byggeriet for at analysere, hvordan vi kan få nedbragt omkostningerne ved byggeriet, og se på hvor vi kan hente billigere materialer, fordi hvem siger at vi udelukkende skal købe materialer fra Danmark, og når vi ved, at vi kan købe billigere materialer fra andre lande, så burde vi benytte muligheden og åbne op for samhandel med de lande.

Det er på tide til at revurdere om vi virkelig bør fortsætte med at bygge huse af træ. Der går nemlig ikke mange år før man skal til at tænke på vedligeholdelse, og selv de nyere huse er ramt af skimmelsvamp, det bør vi gøre noget ved nu.

Det har medført at mange huse er i dårlig stand og de følgende vedligeholdelses udgifter er stigende har medført at det går ud over stigende husleje. Det er en tilbagegang som bør ændres nu.

Vores land er klipper og vi har ingen skove, derfor må vi benytte vore egne sten mere også til husbyggeri. Det kan vi gøre bl.a. ved at støtte og videreudvikle projekter som siku-blok og gøre brug af disse erfaringer. Men hvorfor gør vi ikke det, når behovet er så stort at vi hele tiden må renovere vores træhuse og bekæmpe skimmelsvamp. Det kan vi gøre ved at videreudvikle siku-blok erfaringerne. Det vil uden tvivl være godt for vores økonomiske selvårenhed hvis vi begyndte at bruge vore egne rigdomme, og tilmed skabe arbejdsplader.

Vi har et forslag til en konklusion, der rettes til Naalakkersuisut:

Inatsisartut vil opfordre Naalakkersuisut, om at arbejde for at øge landskassens finansiering af boliger, og forbedre finansiering af byggeri af boliger i bygder og mindre byer, for derved at sikre flere sundhedsforsvarlige boliger.

Hans Enoksen